

Разговори са проф. Светомиром Бојанином о читању и писању

Ја нисам ништа читао и писао да бих научио него да бих открио тајну шта је човек у свету.

Као дете волео сам косовски циклус и прве дискусије у првом и другом разреду биле су ко је већи јунак Краљевић Марко или Милош Обилић.

Да не бих лети ишао у подне на Драву да се купам, мати ми је, да бих одремао, читала о Краљевић Марку и Муси Кесецији.

А онда су дошли ратови. Ишао сам у Српску гимназију у Новом Саду. Становао сам са старијим братом код неког учитеља у пензији. Он нам је увече читао о заробљавању, о руским војницима и логорима, о револуцији. Онда је дошао велики раздор са Русијом, она је у праху нестала и исијавала мржњу.

Онда сам почео да читам песме Војислава Илића, посебно Милана Ракића и тако дочекао Јесењина који ми је био посебно драг. Старија сестра од стрица која је у то време често боравила код нас, читала ми је француске приче о животу на шлеповима у каналима француске равнице. То ме је заинтересовало за тај свет и Жана Валжана и роман „Гроф Монтекристо.“

Уз све то размишљање и сазнавање моторно сам био шепртља, чак ни грудве нисам умео да следим. Радовало би ме кад би ме способни дечаци примили у своје групе да играм фудбал и будем голман, да им не сметам док играју.

То што сам био одличаш није ме поштедело поигравања, измотавања, да не кажем ругања. То нисам осећао као бол него као неразумевање и као да сам чекао свој минут да постанем оно што јесам.

То са књигом „Школа као болест“ написаном сасвим случајно јер сам осетио да имам шта да кажем. Ту сам препознао да сва та другарства и радовања животу школа није умела да обједини већ само да продубљује разлике између прикладних и мање прикладних.

На тој мојој првој књизи сви су ми честитали. Почео са да срећем другачије људе и да водим другачије разговоре. Било је интересно и осећао сам се као препорођен. Наставио сам да пишем из потребе да кажем оно што осећам, мислим, знам и није ми светало то што други нису чули.

Тако сам почео да се бавим психичким проблемима трудећи се да им приђем са неког свог становишта што не знам да ли сам успео. Оно што ме је фасцинирало био је однос психичког развоја детета и хришћанског тумачења живота и света. Покушао сам то да спојим.

Кад пођемо од новорођенчета све почиње додиром мајке и детета, та пријатност, ту почиње љубав. И сваки опажај и осећање које га прати то је наша мисао и пут ка логичком мишљењу.

Од пубертета и адолесценције почињу апстрактни појмови. Ми једемо, идемо, спавамо, али се одабирамо у животу као људи, као морални или неморални, марљиви или немарни. И тако ми апстрактујемо изнад конкретног. Осећања су изнад знања, изнад доживљаја. Знања не решавају проблем, само осећајна знања решавају проблем.

Др Бојанин имам само једно питање: у дефектолошким третманима имамо све више мале деце која не говоре, ништа неће да раде – шећкају се, растурају, не комуницирају, плачу тако што се деру на сав глас... Где ви видите проблем?

„Та се деца отимају да раде. Родитељи их онемогуће да открију покрет и смисао и својим немаром ометају: откриће љубави, како препознати смисао, однос ја и свет и разум и разумевање. Дакле, проблем су родитељи и рано васпитање.“

Разговор водила Татјана Говедарица

Јул 2023.